KOMISJONI OTSUS,

8. detsember 2005,

millega lubatakse Madalmaade taotletud erand nõukogu direktiivi 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest rakendamisel

(teatavaks tehtud numbri K(2005) 4778 all)

(Ainult hollandikeelne tekst on autentne)

(2005/880/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiivi 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest rakendamisel, [1] eriti selle III lisa punkti 2 alapunkti b,

ning arvestades järgmist:

(1) Kui sõnniku kogus, mida liikmesriik kavatseb igal aastal hektari kohta maale laotada, erineb direktiivi 91/676/EMÜ III lisa punkti 2 sissejuhatavates lausetes ja alapunktis a osutatust, peab see kogus olema selline, mis ei piira artiklis 1 osutatud eesmärkide saavutamist, ning seda tuleb põhjendada objektiivsete kriteeriumide abil, nagu näiteks käesoleval juhul on pikad kasvuperioodid ja suure lämmastikuvajadusega põllukultuurid.

(2) Madalmaad esitasid komisjonile 8. aprillil 2005 taotluse erandi lubamiseks direktiivi 91/676/EMÜ III lisa punkti 2 alapunktist b.

(3) Taotletud erand käsitleb Madalmaade kavatsust lubada põllumajandusettevõtetes, kus on üle 70 % rohumaad, kasutada 250 kg loomasõnnikupõhist lämmastikku aastas hektari kohta. Nimetatud eranditaotluse alla kuuluvad Madalmaades ligikaudu 25 000 põllumajandusettevõtet ja 900 000 hektarit.

(4) Madalmaade õigusaktid, millega rakendatakse direktiivi 91/676/EMÜ, on vastu võetud ning kehtivad ka taotletud erandi suhtes.

(5) Madalmaade õigusaktid, millega rakendatakse direktiivi 91/676/EMÜ, sisaldavad nii lämmastiku kui ka fosfaadi kasutamisnorme. Fosfaatide kasutamisnormide eesmärgiks on jõuda 2015. aastaks fosfaatväetiste tasakaalustatud kasutamiseni.

(6) Madalmaad on käsitlenud sõnnikust ja mineraalväetisest tulenevate väetiseelementide rohkuse teemat mitmete poliitiliste vahendite abil ning aastatel 1992–2002 vähenes veiste, sigade ning lammaste ja kitsede arvukus vastavalt 17 %, 14 % ja 21 %. Aastatel 1985–2002 vähenes sõnnikus lämmastiku osa 29 % ning fosfori osa 34 %. Aastatel 1992–2002 vähenes lämmastiku liigne osa 25 % ning fosfori liigne osa 37 %.

(7) Vee kvaliteedinäitajad viitavad põhjavee nitraadisisalduse ning pinnavee väetisesisalduse (k.a fosfor) vähenemisele.

(8) Madalmaade teatises esitatud teaduslikes ja tehnilistes materjalides on näha, et pakutud kogus 250 kg loomasõnnikupõhist lämmastikku hektari kohta aastas põllumajandusettevõtetes, kus on üle 70 % rohumaad, on võrreldav lämmastikutasemega 11,3 mg/l N (vastab 50 mg/l NO_3) ükskõik millise pinnavormiga vees ning fosfori sisuliselt nullilähedase liigse osaga optimaalse haldamise tingimustel.

(9) Nimetatud teaduslikes ja tehnilistes materjalides on näha, et pakutud kogus 250 kg loomasõnnikupõhist lämmastikku hektari kohta aastas põllumajandusettevõtetes, kus on üle 70 % rohumaad, on põhjendatud objektiivsete kriteeriumide abil, nagu näiteks pikad kasvuperioodid ja suure lämmastikuvajadusega põllukultuurid.

(10) Seetõttu leiab komisjon, et Madalmaade taotletud kogus ei piira direktiivi 91/676/EMÜ eesmärkide saavutamist, kui arvestatakse teatavate rangete tingimustega.

[1] EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

(11) Need tingimused hõlmavad väetamiskava väljatöötamist igale põllumajandusettevõttele, väetamismeetodite dokumenteerimist väetamisarvestuse abil, regulaarseid pinnaseanalüüse, rohukatet talvel pärast maisikasvatust, rohumaa kündmist käsitlevaid erisätteid, sõnniku laotamist alles pärast rohumaa kündi ning väetamise kohandamist vastavalt liblikõieliste taimede panusele. Nende sätete eesmärk on tagada põllukultuuride vajadustele vastav väetamine, mille puhul vähendatakse ja hoitakse ära lämmastiku kadusid vette.

(12) Et taotletud erandi kohaldamine ei viiks kultuuride intensiivistumiseni, peavad pädevad ametiasutused tagama, et nii lämmastiku kui ka fosfori suhtes ei ületaks sõnnikutoodang 2002. aasta taset vastavalt Madalmaade rakendatavale tegevuskavale.

(13) Seetõttu tuleks taotletud erandi lubamine heaks kiita.

(14) Käesolevat otsust tuleks kohaldada seoses Madalmaade tegevuskavaga aastateks 2006–2009.

(15) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas direktiivi 91/676/EMÜ artikli 9 alusel moodustatud nitraatide komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Madalmaade 8. aprilli 2005. aasta kirjas taotletud erand, mille eesmärk on lubada direktiivi 91/676/EMÜ III lisa punkti 2 sissejuhatavates lausetes ja alapunktis a ettenähtust kogusest suuremat kogust loomasõnnikut, tehakse käesolevas otsuses esitatud tingimuste täitmise korral.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *rohumaapõhised põllumajandusettevõtted* – ettevõtted, kus 70 % või rohkem alast, millele sõnnikut laotatakse, on rohumaa;

b) *rohusööjad kariloomad* – veised (välja arvatud piimvasikad), lambad, kitsed ja hobused, eeslid, hirved ja vesipühvlid;

c) *põllumajanduslik maa* – eraomanduses, renditav või põllumajandusettevõtja poolt muu isikliku kirjaliku lepingu alusel haritav maa-ala, mille haldamise eest on põllumajandusettevõtja otseselt vastutav;

d) *rohumaa* – ajutine või püsirohumaa, mis on kasutuses alla nelja aasta.

Artikkel 3

Kohaldamisala

Käesolevat otsust kohaldatakse iga üksikjuhtumi suhtes eraldi, kui artiklites 4, 5 ja 6 rohumaapõhiste põllumajandusettevõtete kohta esitatud tingimused on täidetud.

Artikkel 4

Aastane luba ja kohustus

1. Erandit kohaldada soovivad põllumajandusettevõtjad esitavad pädevatele ametiasutustele igal aastal sellekohase taotluse.

2. Koos lõikes 1 osutatud aastase taotlusega võtavad nad kirjalikult kohustuse täita artiklites 5 ja 6 sätestatud tingimusi.

3. Pädevad ametiasutused tagavad, et kõik eranditaotlused ja väetamisarvestused esitatakse halduskontrolliks. Kui lõikes 1 osutatud taotlustele tehtud riiklike ametiasutuste kontrollist selgub, et artiklites 5 ja 6 sätestatud tingimused ei ole täidetud, teavitatakse sellest taotluse esitajat. Sel juhul loetakse taotlus tagasilükatuks.

Artikkel 5

Sõnniku ja muude väetiste laotamine

1. Rohusööjate kariloomade sõnniku kogus, mida igal aastal rohumaapõhistes põllumajandusettevõtetes maale laotatakse, sealhulgas loomade enda poolt, ei ületa sõnnikukogust, mis sisaldab 250 kg lämmastikku hektari kohta, kui punktides 2–7 esitatud tingimused on täidetud.

2. Lämmastiku üldkogused vastavad asjaomase põllukultuuri väetisevajadusele ning maapinnast saadavale lämmastikule.

3. Iga põllumajandusettevõte koostab väetamiskava, milles on kirjeldatud põllumajandusmaa külvikorda ja sõnniku ning lämmastik- ja fosfaatväetiste kavandatud kasutamist. Kava on põllumajandusettevõttes saadaval hiljemalt 1. veebruariks.

Väetamiskava peab sisaldama järgmist:

a) kariloomade arv, lauda ja ladustamissüsteemi kirjeldus, kaasa arvatud olemasolev sõnnikuhoidla maht;

b) põllumajandusettevõttes toodetud lämmastikku sisaldava sõnniku (välja arvatud lauda- ja laokaod) ja fosforit sisaldava sõnniku arvestus;

c) iga põllukultuuri külvikord ja kasvuala koos skemaatilise kaardiga, millel on märgitud iga põllu asukoht;

d) põllukultuuride eeldatav lämmastiku- ja fosforivajadus;

e) allhankijatele tarnitava ja põllumajandusettevõtte maal mittekasutatava sõnniku liik ja kogus;

f) sissetoodud ja põllumajandusettevõtte maal kasutatava sõnniku kogus;

g) arvestus orgaanilise mineraliseerumise, liblikõieliste taimede ja atmosfääri sadestumise osakaalu ning pinnases oleva lämmastiku koguse kohta hetkel, kui põllukultuurid hakkavad seda kasutama olulistes kogustes;

h) sõnnikust saadava lämmastiku ja fosfori kasutamine igal põllul (põllukultuuri ja pinnasetüübi poolest samalaadsed põllumajandusettevõtte maatükid);

i) lämmastiku ja fosfori kasutamine koos keemiliste ja muude väetistega igal põllul;

j) arvutused hindamaks lämmastiku ja fosfori kasutamise vastavust kasutamisnormidele.

Vastavuse tagamiseks kavade ja põllumajandustegevuse vahel vaadatakse kavad läbi hiljemalt seitsme päeva jooksul pärast muudatuste tegemist põllumajandustegevusse.

4. Iga põllumajandusettevõte peab väetamisarvestust. See edastatakse pädevale ametiasutusele iga kalendriaasta kohta. Arvestustes on ära toodud järgmine:

a) põllukultuuri alune maa;

b) kariloomade arv ja liik;

c) sõnnikutoodang looma kohta;

d) põllumajandusettevõtte imporditud väetiste kogus;

e) põllumajandusettevõttest väljaveetud sõnniku kogus ja selle saajad.

5. Iga üksikut erandit kohaldav rohumaapõhine põllumajandusettevõte on nõus väetiste kasutamise ja väetamisarvestuse kontrollimisega.

6. Igas üksikut erandit kohaldavas põllumajandusettevõttes viiakse kõikidel külvikorra ja pinnase omaduste suhtes samalaadsetel maa-aladel vähemalt üks kord nelja aasta jooksul läbi perioodiline analüüs lämmastiku ja fosfori sisaldumise kohta pinnases.

Lämmastikusisalduse analüüs, mis käsitleb mineraallämmastikku ja näitajaid, mis võimaldavad hinnata lämmastiku osa orgaanilises mineraliseerumises, viiakse läbi pärast rohumaade kündi põllumajandusettevõtte iga samalaadse ala kohta.

Esimeses ja teises lõigus osutatud analüüside puhul on nõutav vähemalt üks analüüs viie hektari kohta.

7. Sõnnikut ei või laotada sügisel enne rohumaa harimist.

Artikkel 6

Maakate

1. Põllumajandusettevõtetes sõnniku laotamiseks olemasolevast alast on 70 % või rohkem rohumaa. Üksikut erandit kasutavad põllumajandusettevõtted võtavad järgmised meetmed:

a) tõenäolise leostumise märgatavaks vähendamiseks külvatakse liivasele ja lösspinnasele pärast maisi rohumaa või muud talveks pinnakatet tagavad kultuurid;

b) et haritava maa püsirohukate taastaks sügisesi nitraadikaotuseid aluspinnases ning et piirata talviseid kadusid, ei künta vahekultuure sisse enne 1. veebruari;

c) liivasel ja lösspinnasel küntakse rohumaa sisse kevadel;

d) sisseküntud rohumaale järgneb kõikidel pinnasetüüpidel suure lämmastikunõudlusega põllukultuur ning väetamine põhineb mineraallämmastikku ning muid näitajaid käsitleval pinnaseanalüüsil, mida saab võtta aluseks pinnase orgaanilise mineraliseerumise tulemusel vabaneva lämmastiku hindamisel;

e) kui külvikorrad sisaldavad liblikõielisi või muid õhulämmastikku siduvaid taimi, vähendatakse väetiste kasutamist vastavalt.

2. Erandina punktist c on rohumaa kündmine sügisel lubatud lillesibulate istutamiseks.

Artikkel 7

Sõnnikutootmise meetmed

Riigiasutused tagavad, et sõnnikutootmine nii lämmastiku kui fosfori osas ei ületa 2002. aasta taset.

Artikkel 8

Järelevalve

1. Pädevad ametiasutused koostavad kaardid, millel on esitatud rohumaapõhiste põllumajandusettevõtete protsent, kariloomade protsent ja üksiku erandi alla kuuluva põllumajandusmaa protsent igas omavalitsuses, ning ajakohastavad neid igal aastal.

Nimetatud kaardid esitatakse igal aastal komisjonile ning esimeseks tähtajaks on 2006. aasta teine kvartal.

2. Erandi kohaldamise kontrolli keskuste kaudu luuakse toimiv järelevalvevõrgustik pinnases oleva vee, ojade, seisvate madalate põhjaveeloikude proovide võtmiseks.

Järelevalvevõrgustikku kuulub vähemalt 300 üksikut erandit kohaldavat põllumajandusettevõtet ja see hõlmab kõiki pinnasetüüpe (savi, turvas, liiv ja liiva-lössi pinnas), väetamismeetodeid ja külvikordi. Käesoleva otsuse kohaldamisaja jooksul järelevalvevõrgustiku koosseisu ei muudeta.

3. Järelevalve ja väetiste pidev analüüs annavad teavet maade kasutamise kohta kohalikul tasandil, külvikordade ja väetamismeetodite kohta üksikut erandit kohaldavates põllumajandusettevõtetes. Neid andmeid saab kasutada nitraatide leostumise ulatuse ja fosforikadude arvestuseks kindla mudeli põhjal põldudel, kus kasutatakse 250 kg loomasõnnikupõhist lämmastikku hektari kohta aastas.

4. Järelevalvevõrgustiku alla kuuluvate põllumajandusettevõtete seisvatest madalapõhjalistest loikude põhjaveest, pinnaseveest, äravooluveest ja ojadest saab andmeid lämmastiku- ja fosforisisalduse kohta vees, mis voolab juuretasandilt põhjavette ning maapealsesse veesüsteemi.

5. Tugevdatud veekontrolli puhul arvestatakse ka liivastel pindadel olevaid põllumajanduslikke valgalasid.

Artikkel 9

Kontrollimised

1. Pädev riigiasutus viib läbi halduskontrolle kõikide üksikut erandit kohaldatavate põllumajandusettevõtete suhtes, et hinnata, kas maa harimisel arvestatakse rohusööjate kariloomade sõnniku põhise 250 kg lämmastiku ülempiiri hektari kohta aastas ning kõiki lämmastiku ja fosfaadi kasutamise norme ning tingimusi.

2. Inspekteerimisprogrammi koostamine põhineb riskianalüüsil, eelnevate aastate kontrollimiste tulemustel ning direktiivi 91/676/EMÜ rakendusaktide üldistel pistelistel kontrollimistel.

Vähemalt 5 % üksikut erandit kohaldavates põllumajandusettevõtetes viiakse läbi eriinspektsioone maa kasutamise, kariloomade arvu ja sõnniku tootmise suhtes.

Vähemalt 3 % põllumajandusettevõtetes viiakse artiklites 5 ja 6 sätestatud tingimustel läbi inspektsioone kohapeal.

Artikkel 10

Aruandlus

1. Pädev ametiasutus edastab igal aastal komisjonile järelevalve tulemused ning kokkuvõtliku aruande hindamismeetoditest (kontrollid põllumajandusettevõtte tasandil, k.a teave nõuetele mittevastavatest põllumajandusettevõtetest halduslike ja kohapeal toimunud inspektsioonide tulemuste alusel) ja vee kvaliteedi arengust (juuretasandi leostumise uuringu, pinnavee/põhjavee kvaliteedi ja mudelipõhiste arvutuste alusel).

Esimene aruanne edastatakse märtsis 2007 ja seejärel igal aastal hiljemalt märtsiks 2008, 2009 ja 2010.

2. Lisaks lõikes 1 osutatud andmetele sisaldab aruanne järgmist:

a) väetamisega seotud andmed kõikides üksikut erandit kohaldavates põllumajandusettevõtetes;

b) kariloomade arvu suundumused Madalmaade igas kariloomakategoorias ja erandeid kohaldavates põllumajandusettevõtetes;

c) siseriikliku sõnnikutootmise suundumused seoses lämmastikku ja fosfaate sisaldava sõnnikuga;

d) kokkuvõte sigade ja kodulindude sõnniku siseriikliku eritumiskoefitsiendi kontrollimiste tulemustest.

3. Arvestades Madalmaade ametiasutuste tõenäolist uue eranditaotluse esitamist, võtab komisjon sellisel viisil saadud tulemused arutluse alla.

4. Selleks et esitada erandit kohaldavate rohumaapõhiste põllumajandusettevõtete haldamise üksikasju ja haldamise optimeerimise saavutatud taset, koostavad pädevad ametiasutused igal aastaselt erinevate pinnasetüüpide ja põllukultuuride väetamise ja saagikuse aruande ja edastavad selle komisjonile.

Artikkel 11

Kohaldamine

Käesolevat otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2006.

See aegub 31. detsembril 2009.

Artikkel 12

Käesolev otsus on adresseeritud Madalmaade Kuningriigile.

Brüssel, 8. detsember 2005

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Stavros DIMAS